

تحلیل اقلیمی خانه های سنتی تبریز در دوره قاجار

۱- مهدی سید الماسی^{*۲} - نازنین قلی پور

۱. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی

۲. دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی جلفا، جلفا، ایران

Nazanin.golipour11@yahoo.com

چکیده

هنر ایرانی، هنری سرشار از نبوغ اصیل ایرانی است و قومی که چنین هنری را بوجود می آورد، باید غریزه و نبوغی از آن خود داشته باشد و هنرش نیز نمی تواند تنها تلفیقی از عناصر برگرفته از فرهنگ های دیگر باشد. این نکته بر این دلالت دارد که معماری و شهرسازی، واجد رسالتی است تا ارزشهای کهن فرهنگی را در درون خویش پاس دارد و بر این اساس عنصری هویت بخش در ساختار فرهنگی شمرده شود، چنانچه همگونی فرهنگ و معماری در آثار معماری جهان مشاهده می شود. بطور کلی شرایط اقلیمی به صورت های مختلف بر زندگی انسان تاثیر ژرفی بر جای می گذارد، به طوری که شرایط نامناسب و نامطلوب اقلیمی علاوه بر ایجاد ناراحتی و مشقت های فراوان جسمی روحی، سبب از دست رفتن کارایی، ایجاد اختلالات گوناگون در آدمی است. در حالی که شرایط اقلیمی مطلوب معیارهای آسایش اثرات مثبتی به جا می گذارد. اقلیم سرد کوهستانی شهر تبریز در شکل گیری بناها عناصر جزئیات معماری این شهر تاثیر بسزایی داشته است لذا جهت بررسی اقلیم سرد کوهستانی، شهر تبریز به عنوان مطالعه موردی در نظر گرفته شده است. در این پژوهش سعی شده است برای بررسی ویژگی های اقلیمی تبریز، تأثیر تمامی عوامل اقلیمی در زوایای مختلف این شهر مورد توجه کنکاش قرار گیرد و همچنین به بررسی و تحلیل تاثیر اقلیم بر خانه های سنتی تبریز در دوره قاجار پرداخته شود. می توان نتیجه گرفت که می بایست امروزه با در نظر گرفتن عوامل اقلیمی، طراحی به گونه ای صورت پذیرد که از نور و حرارت خورشید و بادهای مطلوب، برای افزایش سطح آسایش کاربر بهره گرفته شود. روش این پژوهش، مبتنی بر مطالعات کتابخانه ای و تحقیقات میدانی است و رویکردی توصیفی دارد.

کلمات کلیدی: اقلیم، خانه های سنتی، تبریز، دوره قاجار، آسایش